

DELIER verwardheid

Als je een delier hebt, word je plotseling (binnen uren of dagen) verward. Je kan heel zenuwachtig en onrustig zijn (hyperactief delier), juist erg stilletjes zijn (stil delier) of een combinatie (gemengd delier). Jouw gedrag is dan anders dan normaal: er is een probleem in jouw aandacht of je bewustzijn. Alleen als je een lichamelijke ziekte hebt, kun je een delier krijgen. In de laatste levensfase neemt de kans op een delier toe. Wanneer je eerder een delier hebt gehad of klachten hebt van het geheugen, is de kans groter dat je opnieuw een delier krijgt.

Zorg in de
palliatieve fase

Hyperactief delier:

- (Lichamelijke) onrust
- Opgejaagd
- Hallucinaties
- Wanen

Stil delier:

- 'Los van de wereld'
- Suf
- Veel slapen
- Hallucinaties
- Wanen

Gemengd delier

- **Hallucinaties:** Dingen zien of horen die er niet zijn
- **Wanen:** Gedachten die niet echt zijn

Oorzaken in de laatste levensfase:

- Algeheel ziek zijn of algehele zwakte
- Een ontsteking (bijv. blaas, longen, huid)
- Het hebben van pijn
- Zuurstoftekort
- Veranderde verhouding van stoffen in het bloed door onderliggende ziekte
- Plotseling staken van gebruik alcohol of roken
- Uitdroging
- Hersentumor of uitzaaiingen in de hersenen
- Niet goed kunnen plassen of poepen
- Verandering van omgeving
- Het stoppen, of juist starten van bepaalde medicijnen

Signalen:

- Dag en nacht omdraaien
- Levendige dromen of nachtmerries
- Overgevoeligheid voor prikkels (bijv. licht/geluid)
- Gevoelens niet onder controle
- Achterdochtig of wantrouwend
- Niet weten waar je bent ?!

's Nachts
vaak erger

IK BEN
BIJ JE

Wat kun je als naaste doen?

- Rust en veiligheid
- Zachte en bij voorkeur bekende stemmen
- Bril op en gehoorapparaat in
- Niet te veel bezoek tegelijk

- Duidelijk de tijd en dag aangeven
- Herkenning van eigen spullen (bijv. foto's)
- Soms medicijnen (maar rust, veiligheid en bekende stemmen werken vaak het best)